

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 február 5.

35. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kr. I/a Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Lebacš-palota)

A szláv kisebbség sorsa

Legutoljára ezen a helyen arról esett szó, hogy amikor a jugoszláv demokrácia az olasz fasiszmissal politikai közeledést teremt, akkor vagy a demokrácia, vagy a fasiszmus kénytelen a másik szerződő fél kedvéért kormányzatának elvi alapjaiból engedelményeket tenni. Ennek megállapításakor rámutattunk arra is, hogy miért nem várható az, hogy a szerződés kedvéért az olasz imperiálisták közeledik a demokrácia felé.

Ritkán volt még arra alkalom, hogy a megfontolásokat a később nyilvánosságra kerülő tények olyan frappánsan igazolják, mint ezeket a megállapításokat. A *Bácsme gy ei Napl ó* hétfő déli számában az olaszországi szláv kisebbség egyik vezetőjének cikkét közli, mely arról számol be, hogy az SHS. királyság és Olaszország közötti politikai szerződés létrejöttékor milyen keserű és kiméletlen intézkedéseket hajtanak végre az olaszországi szláv kisebbséggel szemben. Az olaszországi szlávok — írják Görzből — felháborodással fogadták a szerződés kötésének hírért, mert amíg a két kormányzat megegyezik a vitás kérdésekben, addig az olaszországi hatóságok bezárják a szláv iskolákat, elbocsátják a szláv birákat, leszállítják a nyugdíjukat, megtagadják a horvát és szerb lelkészektől az állampolgárságot s csendőri kísérettel áteszik őket a határon, helyükbe Délolaszországból hoznak papokat, akik a nép nyelvét nem ismerik s hívők által nem értett nyelven prédikálnak. A politikai szerződés megkötése után a római kormány tizenhárom szlovén kulturegyesületet oszlatott föl az azal az indokolással, hogy működésük a jövőben sértheti esetleg az államérdeket. Az olaszországi szláv újságok az elmúlt napokban egymás melletti hasábkokon közölték az olasz és jugoszláv kormány tagjainak lelkes nyilatkozatait a két nemzet barátságos viszonyáról s a két nép békéjéről s e nyilatkozatok mellett beszámoltak azokról az intézkedésekről, melyekkel az olasz kormány a szláv kisebbséget sújtotta s arról a már fokozhatatlan elkéséredésről, amit ezek a brutális és embertelen intézkedések az olaszországi szláv kisebbségek soraiban okoztak.

A jugoszláv kormány a most megkötött egyezményvel hozzájárult ahhoz, hogy a rapallói és santa-margharitai szerződésekkel az SHS. királyság javára biztosított előnyök veszendőbe menjenek s az SHS. királyság terhére módosuljon a békeszerződésnek Fiumére nézve tett rendelkezése.

Ennyi joglemondás ellenében bizonyos kikötőkhöz és a szabad zónához való jogát tartotta csak fenn, de olvastunk már olyan szakszerűnyilatkozatot, ami szerint Fiume birtoka nélkül a kikötőknek semmi értéke nincs. A szerződés végeredményben tehát csak azt az előnyt adja a kormánynak, hogy egy állandóan tartó teher-tételtől — igaz hogy joglemondás által — megszabadul s zavartalanná vált cselekvési szabadságát a horvát kérdés megoldására fordíthatja. Mi, akik minden kisebbségi panaszban a magunk panaszát halljuk s minden sérelemben a magunk fájdalmait panaszoljuk, csodálkozva látjuk, hogy az ország kormányzatának mennyire idegen a kisebbségi kérdés, még akkor is, ha idegenben sanyló szláv kisebbség várta tőle erejének és hatalmának segítő beavatkozását.

Kormányválságtól tart a radikális-párt

Hírek a kormány lemondásáról — A miniszterelnök gyöngélgedik

Beogradból jelentik: Miközben a parlament hétfői ülésén *Lázics Voja* teljesen üres padsorok előtt fejtegette a költségvetés ellen emelt kifogásait, azalatt a folyósón és a klubokban szenzációs híreket tárgyaltak egymásközt a képviselők.

Már a kora délelőtti órákban elterjedt a híre, hogy

a kormány lemondott.

Bár már napok óta tudnak a kulisszák mögött arról a lehetőségről, hogy *Pasics* a kormány váratlan lemondásával új helyzetet akar teremteni és ilyen módon újból megbízást akar szerezni a választások lefolytatására, de arra még a „legbeavatottabbak” sem számítottak, hogy ez a fordulat már most bekövetkezhetnék.

Az eleinte bizonytalanul hangzó hír azonban mind konkrétebb formát öltött és dél felé már egészen pozitív alakban adták tovább egymásnak a politikusok. Különösen az ellenzék körében keringett sokféle verzió a kormány lemondásának okairól. A demokraták szerint a lemondás legfőbb oka az, hogy *Pasics* így akar elébe vágni az ellenzéki blokk megalakításának. Ha ugyanis a kormányválság még az ellenzéki blokk megalakulása előtt következik be, akkor megint csak a radikális-párt az, amely mint leg-erősebb párt, egyedül vindikálhatja magának jogot az új kormány megalakítására és a házfelosztás után a választások vezetésére. Viszont ha az ellenzéki blokk már megvan, akkor az számíthatna nagyobb eséllyel a kormányhatalomra.

A másik ok, ugyancsak demok-

olaszország olyan nagy, fölmérhetetlen előnyökhöz jut ezzel a szerződéssel, hogy olyan alárendelt jelentőségű kérdés, mint amilyen az olaszországi szláv kisebbségek egyenjogúsítása, nem is zavarhatta volna meg a tárgyalást. Ezt a kérdést a pusztá fölemlítéssel meg lehetett volna oldani s intézményes biztosítékokat lehetett volna szerezni a szláv kisebbség politikai és nemzeti egyenjogúsításának. De a bankettek, ünneplések és lelkes fogadkozások közben nem jutott eszükbe a szláv kisebbség s ennek a kisebbségnek csöndesre szoktatott panaszja nem dühöregyhetett túl a tőstök zsvaját.

Ho gy várhatnak a magyar és német kisebbségek megértést azoktól, akik ilyen szemrebbenés nélkül szolgáltatják ki az elnyomók kiméletlenségének a — szerb kisebbségeket is.

ratapárti verziók szerint az ellenzéknek *Markovics* Lázó volt igazságügyminiszter ellen tervezett vádemelési indítványa volna. Szerintük ugyanis a kormány kebelén belül nem egységes a vélemény abban, hogy a kormány milyen álláspontra helyezkedjék ezzel az indítvánnyal szemben. Állítólag néhány nappal ezelőtt az igazságügyminiszteriumban a kormány több tagja bizalmas konferenciát tartott, amelyen teljes nyíltsággal kiderültek a kormány tagjait ebben a kérdésben elválasztó ellentétek. Legerősebben az a verzió tartotta magát, hogy a tisztviselő-kérdésben nincs meg az egység a kormány tagjai között.

Ez a verzió azonban csak egy kis hányad a számtalan valószínű és valószínűen találgatások tömegében.

A kormány lemondásáról elterjedt hírek konsternációt keltettek magában a radikális-pártban is. A képviselők legnagyobb része szerint nincs beavatva a kormány terveibe, különösen pedig nem *Pasics* terveibe, aki már gyakran szerzett ilyesfajta meglepetést még legbensőbb környezetében is. A pártnak azok a tagjai, akik rendszerint legjobban tájékozódottak, rejtélyes hallgatásba burkolódtak az újságírók ostromló kérdészködése elől. Igyekeztek a hír lehetetlenségét bizonyítani, de határozott cáfolatra senki sem vállalkozott.

A parlament elnöke *Jovanovics* Ljuba azzal tért ki a határozott válasz elől, hogy neki, mint a parlament elnökének még nem adták tudomására a kormány le-

mondását, már pedig a kormány lemondását elsősorban a parlamenttel szokás közölni. Nem cáfolta meg a hírt a kormánynak a parlamentben jelen volt 4—5 tagja sem.

Délután három órára *Pasics* miniszterelnök bizalmas tanácskozásra hívta meg lakására *Nencics* külügyminisztert, *Sztojád novics* pénzügyminisztert, továbbá *Kojics* közlekedési és *Trifkovic* törvényegységesítő minisztert. Politikai körökben ettől a tanácskozástól várják a döntést a kormányválság kérdésében.

A délutáni órákban kiderült, hogy a kormány lemondásáról szóló hírek teljesen alaptalanok. A hírek valószínűleg onnan eredtek, hogy *Pasics* miniszterelnök könnyebben megbetegedett és nem jelent meg sem a hivatalában, sem a parlamentben. Az egész nap a lakásban tartózkodott, ahol délután miniszterközi konferencia volt, amelyen azonban szó sem esett a kormány lemondásáról.

A sombori radikális párt

Lalosevics agrárreformtervezete ellen

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselők egy részénél nagyon kellemetlen hatást idézett elő a sombori kerület radikális párt szervezetének egy legutóbbi határozata. A sombori párt ugyanis legutóbbi ülésén többek között foglalkozott *Lalosevics* Jócó dr. agrárreform-tervezetével és a kérdésben hozott határozatot a pártnak Szomborban megjelenő hivatalos orgánumban közzé is tették.

Ebben a határozatban a somboriak élesen elítélték *Lalosevics* agrárreformtörvény tervezetét, mint a mely kizárólag a nagybirtok érdekeit szolgálja, a nemzeti érdekek rovására. Kimondják, hogy a párt nem azonosítja magát a kulai és odzsaci járások képviselőjének agrárpolitikájával, amely nemzeti szempontból tarthatatlan és ezt a tiltakozásukat a központi pártvezetőséggel és a radikális képviselőklubbal is közlik.

Hír szerint ezt a határozatot elsősorban a választásokon kisebbségben maradt radikális-párti képviselő-jelöltek provokálták ki *Lalosevics* ellen. A vajdasági politikai viszonyokra mindenesetre rendkívül jellemző, hogy ugyanaz a párt, amely állandóan hangoztatja mostanában a nemzetiségekkel való megegyezés politikáját, nemzeti érdekekbe ütközönek bélyegez még egy olyan agrárreform-tervezetet, amely elsőnek helyezkedik arra az elvi álláspontra, hogy a földhöz joguk van a földművelőknek nemzetiségükre való tekintet nélkül. Igaz ugyan, hogy ebből az elvi elismerésből még akkor sem lenne sok hasznuk a nemzeti földművelőknek, ha a tervezetből törvény is válnék. A felosztható földet már régen szétosztották, így a földhöz való jog a magyar vagy német földművelőknek úgy sem fog jelenteni soha — földet.

Megalakult a szubotici Aeró klub

Vasárnap tartották meg az alakuló
közgyűlést

A szubotici Aeró-Klub február 3-án, vasárnap délelőtt tartotta a Bárány szálloda téli kertjében alakuló gyűlést, polgári és katonai előkelőségek jelenlétében.

A gyűlés összehívója és első szónoka *Izakovič* Dusan alezredes volt, aki bemutatta a beogradi Aero-Klub végrehajtó bizottságának felhatalmazását az alakuló gyűlés összehívására és kéri a megjelenteket, hogy válasszanak elnököt, titkárt és jegyzőt.

A gyűlés elnökévé *Manojlovič* Vladisláv dr. közjegyzőt választották meg. Titkár lett *Petrovič* Koszta városi főjegyző, jegyzökké megválasztották *Petrovič* Márko dr. ügyvéd és *Spartalj* Sándor bankár.

Manojlovič Vladisláv dr. elnök megnyitja az alakuló gyűlést és átadja a szót *Izakovič* Dusan alezredesnek, aki érdekes beszédben ismertette az aviatika nagy sikereit és hasznosságát. Kéri a megjelenteket, hogy alapítsák meg a szubotici Aero-Klubot.

Utána *Filipovics* Pál repülő-százados beszél az aviatika fejlődéséről és gyakorlati hasznáról. Ezután *Filipsz* Adam pilóta ismerteti a repülőtechnika fejlődését s érdekes adatokkal illusztrálta, hogy a légiforgalom mennyire fejlődött egyes államokban. *Piškulič* Zvoimir dr. ügyvéd kért és kapott ezután szót s kifejti, hogy intenzív propagandával kell felvilágosítani az ország lakosságát a modern aviatika jelentőségéről és szükségességéről.

Ezután kimondotta a gyűlés a szubotici Aero-Klub megalakulását és annak elnökévé *Manojlovič* Joco dr.-t, titkárává *Filipsz* Adam pilótát

és pénztárnokává *Spartalj* Sándor bankárt választották meg. Majd tizenkét tagu választmányt választottak.

Ezután a megalakult Aero-Klub hódoló táviratot küldött a királynak

és üdvözlését fejezi ki *Péter* trónörökösnek, mint az Aero-Klub védnökének. Ugyancsak táviratban üdvözölték a hadügyminisztérium repülő osztályának vezetőjét, *Sztanojlovič* tábornokot.

Tönkremennek a kereskedelmi gócpontok

A jugoszláv-olasz szerződés hatása — A vajdasági export-kereskedelem új feladatai

Az a barátsági szerződés, amelyet a S. H. S. királyság és Olaszország kormányai Rómában egymással kötöttek, nemcsak politikai, hanem kereskedelmi szempontból is mélyreható változásokat fog előidézni Jugoszláviában.

A S. H. S. királyságnak azok a területei, amelyek azelőtt a volt Monarchiához tartoztak, különösen Horvátország és Szlovénia, de részben Bosznia-Hercegovina és a Vajdaság is, az államalakulás előtt közvetlenül Fiumén és Trieszten át bonyolították le a tenger felé irányuló behozatalukat és kivitelüket. A forgalom tekintetében elsősorban a gyarmat- és fűszerárak importja, valamint az Olaszország számára való élőállat- és gabonaelexport játszott a főszerepet. A természetes szállítási utat a tenger felé Fiumén és Trieszten keresztül vezetett és a fő vasutvonalak is ebben az irányban épültek.

A háború befejezése óta, amikor az Adria két legnagyobb kikötője olasz impérium alá került a vám- és szállítási kérdések rendezetlensége folytán Fiume és Trieszt fokozatosan háttérbe szorult mint behozatali és kiviteli utvonal, mert a jugoszláviai kereskedők tarifális és szállítási okokból kénytelenek voltak olyan beszerzési piacot keresni, amelyek kényelmi szempontból pillanatnyilag előnyösebbek voltak. A jugoszláv kereskedelem számára legelőnyösebb volt a Németországból, Ausztriából és Csehszlovákiából való szállítás, minthogy ezekkel az álla-

mokkal a legtöbb kedvezmény alapján vám- és kereskedelmi szerződés állott fenn és így mérsékeltébbek voltak a vámtételek. A forgalom irányának ez az átcsoportosulása, valamint a nehézkessé vált szállítási eljárás eredményezte azt, hogy az ország kereskedelmében egyre nagyobb fontosságot nyertek a belföldi export- és import-cégek és a tartományi gócpontokban fokozatosan szaporodott a kivittel, főképpen azonban a behozattal foglalkozó nagykereskedő cégek száma. Azok a horvátországi kereskedők, akik azelőtt Fiumében vásároltak, a fegyverszünet óta *Zagrebban* egészítették ki készletüket. Szlovéniában pedig *Ljubljana* felelődt jelentős kereskedelmi gócponttá.

Az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés most gyökeres változást fog előidézni az öt év óta kialakult új kereskedelmi orientációban. A tervezett fiumei és trieszti jugoszláv szabad zóna ismét fontos kereskedelmi utvonallá teszi a két adriai kikötőt és a kereskedelmi szerződés megkönnyíti a kereskedőknek a fiumei és trieszti nagykereskedő-cégeknek való közvetlen bevásárlást. *A zagrebi és ljubljana új importcégek elvesztik létjogosultságukat*, mert a közvetlen beszerzés a kikötővárosokban sokkal előnyösebb kereskedőinkre, mint a *Zagreb*-ben és *Ljubljana*-ban való vásárlás. A horvátországi és szlovéniai kereskedők így megtakarítják a belföldi nagykereskedők nagy közvetítő hasznát, ezenkívül pedig a közvet-

len vasuti szállítás *tarifális szempontból olcsóbbá teszi az árut*. A kereskedők a trieszti és fiumei import-cégekkel fel fogják újítani háború előtti összeköttetésüket, ami természetesen az utolsó években alakult zagrebi és ljubljana cégek hátrányára történik. Ezt már látják is az érdekelte belföldi vállalatok, amelyek hír szerint oly módon igyekeznek existenciájukat biztosítani, hogy a *kikötővárosokba helyezik át üzletüket*. Ha ezt Olaszország lehetővé teszi, úgy a vállalatok további fennállását biztosíthatják, azonban az már bizonyos, hogy *Zagreb és Ljubljana kereskedelmi jelentősége a külkereskedelmi forgalom szempontjából az ötévi fellendülés után csaknem teljesen meg fog szűnni*.

Nyomtalanul eltűnt egy tizenöt éves leány

Bálból a halálba?

Vidkovic Mihály györgyénpusztai gazdálkodó egy fél évvel ezelőtt szolgálataiba adta *Juliska* nevű 15 éves leányát *Gyurics* István subotici gazdálkodóhoz.

A leány szolgálata helyén rendszeren végezte dolgát, azonban újév estéjén gazdája engedelmé nélkül elment a bába. Emiatt *Gyurics* másnap megpirongatta, mire a leány megszökött. *Gyurics*ék azt hitték, hogy haza ment szüleikhez. Összepakolták ruháit és várták, amíg *Vidkovic*ktől valaki eljön érte. *Vidkovic*ék azonban semmit sem tudtak leányuk elszökéséről és vasárnap, amikor bejöttek *Subotícára*, leányuk meglátogatására, a legnagyobb meglepetéssel hallották, hogy a 15 éves *Juliska* már egy hónapja eltűnt. A leány eltűnését bejelentették a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást. Az a gyanú, hogy a fiatal leány, aki ruha nélkül szökött el, elkeseredésében öngyilkos lett. Ezt a feltevést még az is megerősíti, hogy szökése óta nem adott életjelet magáról.

Az ezüstajakak csókja

Irtó: Erdős Renée

Vacsora után a fehér ruhám fölé vettem a hosszú piros köpenyemet és lementem a parkba.

Odalenn már állt az est, fényesen és illatosan, a tenger fölött és a hegyek fölött és a park nagy ciprusai beborultak sötéten. Odann már élt az est és a tüzbogarak orgiázó fényvel cikáztak a fák és bokrok között.

A legnagyobb pálmalugasba mentem fel és elnéztem a tenger fölé és gondoltam:

— Mindjárt itt lesz a hajó.

A hajó pedig uszott a tengeren, még messze, de rajta az ég fáklyák ide látszottak. Még messze uszott, de már látta a kastélyt a halom tetején, már látta körülötte sötétleni a fákat, már látta a sziklás partot alul. A hajó már közleledett.

És ime láttam, ahogy kiköt és emberek jönnek felfelé az uton és valamit hoznak magukkal valami nehezett, valami fehérret, valamit, ami hasonlít hozzám és mégsem hasonlít...

Egy hordágyon hozták holtan, fehérren, márványból az ifjut az ezüst ajkakkal. És amint feljebb-feljebb jöttek az uton, én a lugas korlátján a pálmák közül kihajoltam és leszóltam hozzájuk:

— Emberek, emberek, ne ide hozzátok! Vigyétek át a szomszéd halomra, a szomszéd kastélyba. Ott vendégség áll most. Fiatal lányok és asszonyok vannak ott együtt, zene szól és vidámság lakik közöttük. Oda vigyétek a fehér ifjut az ezüst ajkakkal.

De az emberek, görnyedve a teher alatt, némán jöttek feljebb és vállukon, a hordágyon ott feküdt a szobor, arccal a csillagok felé...

— Istenem, mindjárt itt lesznek, mindjárt idehozzák elibém, leteszik a földre és itthagynak egyedül velem. A hajósok elmennek vissza a tengerre az ég fáklyákkal. Én pedig itt maradok az estében egyedül velem. Már egyformán dobogó lépésük alattam hallatszott. A fejem, a tekintetem követte minden lépésüket.

Az emberek letették a hordágyat a földre és leemelték róla az ifjut. Leemelték és felállították arra a püdesztálra, ami eddig üresen állt a lugas közepén. És egy szót sem szóltak közben és rám egy pillantást sem vetettek. Csak a fehér ruhás gyermek tartotta közel a fáklyát a szobor arcához, hogy lássam...

És láttam... a szemöldöke barnára volt festve, a szeme acélszínű kékre. A haja aranyos szőke színű volt, a szemhéjai elefántcsontszínűek. A füleit halvány rózsaszín futotta be és kezén a körmeik aranyosak voltak.

De ezüstből voltak az ajkai, csillogó ezüstből és ezek világítottak a zöld pálmalevelek közt.

A teste ellenben hófehér volt, fényes és hófehér márvány...

A fiu hirtelen eloltotta a fáklyát és az emberek eltűntek...

És eltűnt a hajó a partról, oly gyorsan, mint ahogy a látomások eltűnnek szoktak és a parkban csak mi maradtunk ketten: én és az ezüstajakú ifju.

És ekkor elkezdtem beszélni hozzá, őszintén, szépen, asszonyi bizalommal, ahogy beszélünk azokhoz az élettelen tárgyhoz, amik nem felelhetnek nekünk, de amik megérthetnek bennünket.

— Már egy hét óta várom, hogy írj nekem levelet. Nem írtál, szomorú voltam. Nem tudtam, hogy utra keltél felém, nem tudtam, hogy el fogsz jönni.

Azt hittem, nem szeretsz többé engem és azért dacoltam veled és én sem írtam neked és nem is hívtalak. Nem tudtam, hogy már hajóra szálltál és elindultál felém, te szép.

Közelebb mentem hozzá és a vállára tettem a kezem.

— Nem fázol? — kérdeztem tőle, mert válla hideg volt.

Aztán, meg sem várva, hogy feleljen, kioldottam elől a csattot a köpenyemen és annak egyik szárnyát ráborítottam, úgy, hogy egészen betakartam vele. Egymáshoz közel állottunk az egyetlen lángszínű köpenybe burkolva és az én fejem az ő mellén volt és a szememmel kellett csuknom.

— Soha sem hittem volna, hogy még én ilyen boldog leszek — mondtam neki asszonyi hálával, amikor éreztem, hogy merev karjai assan mozdulni kezdenek és körülönnak engem és hogy a szíve dobogása lassan megindul.

— Te már nem fázol — mondtam neki megint — ime fölmelegítlek téged... A tüzbogarak körülöttük cikáztak és nézték mi történik.

Most a feje is megmozdult és egész erőse megvonaglott s a nagy kékre festett szemébe élet szállt.

És ekkor ezt mondtam neki:

— Nem kell mindjárt csodára gondolni, amiért ezek a dolgok így jöttek. Semmiféle csoda nincs egy nyári estében, mikor a liliumok nyílnak és a tüzbogarak cikáznak. Minden olyan természetes... Ugyebár?

Sóhajtott. Ez a sóhajlás oly régóta volt bezárva márványszívében, hogy úgy hallatszott, mint egy zokogás.

— Mi a neved? — kérdeztem most tőle.

— Polycletosnak hívnak, hát nem ismeresz? Én vagyok Polycletos, az a

régi kőfaragó, aki a gyönyörű ifjakal mintázta és a sinamellű amazonokat az izmos térdekkel. Én vagyok Polycletos, aki az ajkamat odaadtam minden szobornak, hogy belemosolyogjanak az örökkévalóságba akkor is, amikor én már nem leszek többé. Látod az ajkam?

— Látom, — mondtam neki, — szép a te ezüst ajkad, mintha az éjféle hold halavány tűzébe mártottad volna. Mintha megcsókolt volna tégedet szerelemmel a hold...

— És most én csókollak meg téged, azért, mert idehívtál a messze Időből, azért, mert szeretted engem.

A halhatatlanok csókjával csókollak meg téged, kinek ajka elfelejtette a halandók csókját. Akarod?...

És megcsókolt az ezüst ajkával. Megcsókolt hosszan, mint aki régóta szomjazik és én megéreztem számmal az ezüst izét, az ezüstét, ami forró és puha. Az olvasztott ezüst izét éreztem meg, mely kevéssel előbb még hideg volt és kevéssel utóbb megint kihűlt.

Aztán megszólalt egy csengő, fenn a kastély fölött, élesen, hívón. Összereztem. Be kell menni a házba, be kell menni itt kell hagyni mindent.

Felnéztem a talpazatra. Már nem volt... A hold bujkált a fák között, mint aki siet valahová...

Be kell menni...

Összevontam magamon a lángszínű köpenyt és felálltam. Minden ember benne volt még a csók és annak fáradtsága.

És bementem a nagy házba és ajkamon vittem az ezüst izét, az olvasztott ezüstét, amely kevéssel ezelőtt hideg volt és ismét ki fog hűlni.

Hamar ki fog hűlni... Holnap reggel, amikor józanul, pihenten felébredök, nem is fogok rá emlékezni többé...

Megsemmisítették a debreceni választást

Az új választás február 21-én lesz

Budapestről jelentik: A debreceni választás ügyében a központi választmány legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a szavazásnál történt formai hibák miatt a választást megsemmisítik és új választást rendel el, amelyet február 21-ére és 22-ére tűzött ki.

A központi választmány határozata Debrecen liberális polgársága és szociáldemokrata munkássága között oly nagy elkeseredést váltott ki, hogy a hatóságok a csendőrséget és a helyőrséget szigorú készenléthez tartották, mert zavargások kitörésétől tartottak. Nagy Vinco pártja a határozatot megfélembre és külön futárral felküldte a felebbezést a belügyminiszterhez, aki a törvényben előírt három nap alatt döntenie fog a felebbezés felől. Amennyiben a belügyminiszter a felebbezést elutasítja és új választásra kerül a sor, dr. Magoss György nem vesz részt az új választáson, mert reménytelennek tartja a küzdelmet Nagy Vince ellen, akinek — különösen a választás megsemmisítése után — nem lehet komoly ellentéte sem falvédő, sem pártönkivüli liberális.

A magyar bírák forradalmi esküje

A budapesti Kuria másodelnökét felmentette a fegyelmi bíróság

Budapestről jelentik: Az országos Legfőbb Fegyelmi Bíróság zárt ülésben tárgyalta szombaton báró Wlassics Gyula elnöklésével Ráth Zsigmond dr. kuriai másodelnök ügyét. Ráth Zsigmondot — mint ismeretes — a köztársasági propaganda miatt másfél évi államfogházra ítélte Veér Imre dr. jelentette fel azon a címen, hogy a kuria másodelnöke 1913. november 18-án esküt tett a köztársaságra és ugyanakkor ünnepélyes beszédben ünnepelte az új államformát. Veér Imrének az volt a célja ezzel a följelentésével, hogy bizonyítsa: a bíróság tagjai, akik nyakra-főre ítélnék el vádlottakat a királyság védelméről szóló 1913. XXXIV. törvénycikk alapján, maguk is a legsúlyosabb módon megsértették ezt a törvényt egytől-egyig.

A fegyelmi bíróság a zárt tárgyaláson mellőzte az eljárás megindítását Ráth Zsigmond dr. ellen azzal az indokolással, hogy a bíróság felsőbb utasításra tette le az esküt a köztársaságra.

Közzétették

Macdonald és Poincaré levélváltásait

„Őn köteles hazájának érdekeit védelmezni, én az enyémmé érdekeit képviselem“

Párisból jelentik: A francia külügyminisztérium vasárnap közzétette azt a levélváltást, amely az angol kormányváltozás alkalmából Macdonald és Poincaré között ment végbe. Az angol miniszterelnök, leveleiben, amely január 24-én kelet, többek közt a következőket írta Poincarénak:

„Kinos rán nézve, hogy oly sok kérdés van közöttünk függőben, amelyek nekünk aggodalmakat okoznak. Biztosítom önt, hogy minden napos feladatomban abban fogom látni, hogy azokat kölcsönösen mind a két ország előnyére rendezhessük. Önnek megvan a maga közzététel-nyel, nekem is megvan az enyém. Ön

köteles hazájának érdekeit védelmezni, én az enyémmé érdekeit.“

Poincaré válaszelevelében azt írta, hogy mélyen meghatja Macdonald szeretetreméltó levele és őszintén sajnálja, hogy Anglia és Franciaország között több kérdés nincs még rendezve. Hangsúlyozta, hogy mindent elkövet a vitás kérdések békés

rendezése érdekében és biztos abban, hogy jóindulattal elérhetik azt a megoldást, amely alkalmas arra, hogy Franciaország és Anglia között megteremtse az együttműködés és nyugalom állapotát.

Levele végén Poincaré kijelentette, hogy mindig nyíltsággal válaszol Macdonald nyíltságára.

Bethlen István hajlandó végrehajtani a Clerk-féle egyezményt

Garami londoni útja fordulatot jelent a magyar belpolitikában

Budapestről jelentik: Nagy felzúdulást keltett a magyar politikai körökben az a hír, hogy az emigrációban élő Garami Ernő, — aki Peidl Gyulával együtt — szintén meghívást kapott az angol munkáspárttól a londoni konferenciára, a Clerk-féle egyezmény végrehajtását fogja megjelölni Macdonald angol miniszterelnök előtt, mint az első lépést azon az úton, amely Magyarország igazkonszolidációja felé vezet. Nem kétséges, hogy az angol munkáspárt vezetői előtt is nagy tekintéllyel bír Garami indítványát a mai angol kormány magáévá teszi, annál is inkább, mert a Clerk egyezmény végrehajtását annak idején éppen Anglia garantálta. A Clerk-féle egyezmény leglényegesebb pontjai: 1. A polgári, paraszt- és munkáspártokból koncentrációs kabinet alakítandó. 2. Általános és titkos választói jog alapján nemzetgyűlés választandó. 3. A közszabadságok teljes helyreállítása. 4. A politikai üldözés befejezése.

Ha az angol kormány a magyar kölcsön engedélyezéséhez attól teszi függővé hozzájárulását, hogy a magyar kormány vállalja a Clerk-féle egyezmény végrehajtását, két eset következhet be: vagy hajlandó a Bethlen-kormány végrehajtani a

Clerk-egyezményt, vagy átadja helyét olyan kormányoknak, amely külföldi kölcsön nélkül is vállalkozik Magyarország újraképzésére. Bármennyire is nincs inyére Bethleneknek főleg az egyezmény második pontja: a titkos szavazás alapján új választás elrendelése — mert ennek kimenetelére az egyetemes-pártra nagyon is kétséges — mégis valószínűnek látszik, hogy a magyar kormány még erre is inkább hajlandó, mint átadni helyét Gömbösöknek. Egyik budapesti hétfői lap a kormányhoz közelálló helyről szerzett információja alapján már beharangozza, hogy Bethlen, noha nem kíván balra orientálódni, de azért politikai rekonstrukcióra is készül és noha nem szándékozik a nemzetgyűlést felosztatni, hogy új parlamenttel szavattassa meg a kölcsönt, de csakugyan készül új választásra a kölcsön megszavazása után. A kormányhoz közelálló informátor azt is hangsúlyozza, hogy „a nagy meghökélés, amelyet Friedrich és Peidl egyformán követeltek, hamarabb elkövetkezik, semmint sejteni lehetne“. Ezek a kijelentések, anélkül, hogy a Clerk-féle egyezményt megemlítenék, az egyezmény követeléseinek elfogadását helyezik kilátásba.

Ellentétek a jugoszláv-magyar jóvátételi tárgyalásokban

A jóvátételi bizottság dönt a pécsi szén szállítások és a vasuti anyag szolgáltatása ügyében

Beogradból jelentik: A „Vreme“ párisi tudósítója érdekes részleteket közöl a jugoszláv-magyar jóvátételi tárgyalásokról, amelyeket most a külföldi kölcsönrel kapcsolatban folytatnak. Ezeket a tárgyalásokat Gyurics dr. a jóvátételi bizottság jugoszláv delegációjának vezetője folytatta először Korányi Frigyes báró párisi magyar követtel, mivel azonban a tárgyalásokat január 16-ig a Népszövetség ülésének napjaira nem fejezték be, ezért Gyurics dr. Londonba utazott, ahol gróf Bethlen István magyar miniszterelnökkel és Küllay Tibor pénzügyminiszterrel folytatott közvetlen tárgyalásokat.

A népszövetség londoni ülésének befejeztével most már a jóvátételi bizottság fog dönteni Párisban a magyar zálogjogok felfüggesztése ügyében. Miután azonban több kérdésben még nem jött létre a megegyezés Jugoszlávi és Magyarország között, azért ezekben a függő kérdésekben is a jóvátételi bizottság határoz. A jugoszláv kormány ebben a kérdésben eddig lényegesen kedvezőbb helyzetben volt, tekintettel

arra, hogy a kölcsön megtagadásával tarthatta sakkban a magyar kormányt és Franciaország is támogatja az SHS. királyság követeléseit.

A jóvátételi tárgyalások ügyében elsősorban a pécsi szén szállítása tekintetében vannak ellentétek a két kormány között. A trianoni békeszerződés értelmében ugyanis Magyarországnak a békeszerződés ratifikálásától számított öt esztendőig kell a szén szállításokat teljesíteni. A békeszerződést 1921 június 26-án ratifikálták, de Magyarország csak 1921 szeptember 13-án kezdte meg a szállításokat. Magyarország álláspontja, hogy csak 1926 június 26-ig kell szén szállítani, míg az SHS. kormány követelése szerint a szállítások kezdőnapján számított öt évig kell a szén szállításoknak történniük. Ebben a vitás kérdésben a jóvátételi bizottság fog dönteni, amely egyébként már megállapította a szállítandó szén mennyiségét az 1924-25-26. évekre napi 88 vagonban.

Összefüggésben van ezzel az a vitás kérdés is, hogy az SHS. királyság 1921-ben 9.200.000 dinárt

fizetett készpénzben a pécsi szénért, amit most visszakövetel Magyarországától, tekintve, hogy ezek a szállítások már a jóvátételi számla javára történtek. A magyar kormány most beleegyezett ennek az összegnek a visszatérítésébe, még pedig valorizálva.

Tisztázni kell még Magyarország vasuti-, téviro- és telefon anyagszállításának a kérdését is. A fegyverszüneti szerződés értelmében ugyanis Magyarország 1000 vagon és 100 lokomotívot tartozik jóvátételül szállítani az SHS. királyságnak rendes nyomtávu vasutakra és 600 vagon, valamint 50 lokomotívot a keskeny nyomtávuakra. A kérdésben egyszerűen már meghiusult a megegyezés, most azonban kilátás van rá, hogy a kérdést sikerül rendezni. Magyarország ugyanis beleegyezett abba, hogy 13 millió aranykorona értékben szállít 1926. után vasuti anyagot az SHS. királyságnak, a jugoszláv kormány azonban 17 millió aranykorona érték megtérülését kívánja.

Az új szovjetkormány Rykow lett Lenin utódja

Moszkvából jelentik: A szovjetek végrehajtóbizottsága legutóbbi ülésén megválasztotta az új szovjetkormányt, amelynek elnöke — Lenin utódja — Rykow lett, akinek jelölését a kommuniszapárt végrehajtóbizottsága és a tanácsköztársaságok megbízottjai előzetesen jóváhagyták. Az új kormányban Kamenev az elnökhelyettes, aki a közmunka-velémi tanács vezetését vette át. Hadügyminiszternek ismét Trockijt választották és a külügyminisztérium élén megmaradt továbbra is Csicserin, akinek külpolitikai programját a tanácskongresszus elfogadta. A külkereskedelem népbiztos Kraszsin lett, a vasut- és postaiügyi népbiztos Szmirnov, a pénzügyi Szokolnikov, a munkügyi Schmidt, a legfelsőbb közgazdasági tanács elnöke pedig Dzerzsinszkij.

Rykov, akit Lenin utódiául választottak, Georgiában született és mint egyszerű munkás került az ellenforradalmak leverése után megszervezett legfelsőbb közgazdasági tanács élére, ahol mint Lenin koncepciójának híve, nagy munkát fejtett ki, hogy a polgárháborúban szétzúzott orosz gazdasági életet valahogy rendbehozza. Megválasztásával az ugynevezett Lenin gazdaságpolitika folytatását szankcionálta a szovjetek végrehajtóbizottsága, amely az új szovjetkormányban ugyszólván csak azokat választotta be ismét, akik már évek óta vezetik Szovjetország ügyeit.

Orosz-olasz szerződés

Az olasz-orosz egyezmény, amelyet római lapjelentések szerint kedden aláírtak Rómában, fontos megállapodásokat tartalmaz. Az egyezmény alapján Oroszország az olasz árukra mérsékelt vámokat vet ki cserekeppen pedig Olaszország gabonáért kész árukat szállítani a szovjetnek, amely ezenkívül a Fekete tenger kikötőiben biztosítja az olasz hajóknak a zászlóteljesítést. Olaszország a szovjetkormányt átadja a volt cári birodalom és a Kerenszky-kormány nagykövetségeinek minden vagyonát. Az egyezmény legfontosabb része az, amelyben Olaszország elismeri a szovjetkormányt.

Az olasz lapok az egyezményt Olaszországra nézve kedvezőnek tüntetik fel és hangsúlyozzák, hogy Mussolini jó árat kapott a szovjet elismerésért.

Álmatlan éj

Irt: Karinthy Frigyes

Aludni... aludni... aludni...
Persze, ha így mondom magamnak folyton, akkor nem csoda, ha nem tudok elaludni... Ez olyan, mintha valaki állna az ágyam mellett és egyre hangosabban sürgetne, a végén a fületem s prüszkölve kényszerítene, hogy aludjak... Ostobaság. Mert mi az alvás? Az öntudat eloltása, minden belső és külső gondolati kényszer megszűnése. Bölcsészeti szempontból minden *imperativus*, akarat hiánya, — lélektanilag a felső tudat és az alsó tudat összeköttetésének megszakadása, a képzettársítások *cenzurájának*, ellenőrzésének felfüggesztése, — élettani nézetből a központi idegrendszer tápláló véredények anaemiája. Mindenképpen pont az ellenkezője annak, a mit én csinállok. Ahhoz, hogy elaludjam, mindenre szabad gondolni, csak arra nem, hogy el akarok aludni, — az akarat éberresztésre való és nem altatásra. Ugy van ez, mint az aranycsinálással, — nem szabad közben a vizipapra gondolni.

Szóval éppen az ellenkezőjére kell gondolni, nem igaz? Szóval arra, hogy nem akarok aludni, á, eszemágában sincs, akkor talán elalszom. Ez egy kicsit nehéz, de azért meg lehet próbálni. Szóval, van itt egy ember az ágyban, aki nem akar elaludni. Sőt, nagyon is ébren akar maradni, gondolkodni akar, sürgős elítélőnivalói vannak. Hogy akkor minek fekszik az ágyban? Ostobaság. Ez a kérdés így helytelen, az ágyban való fekvést nagyon is önkényesen kötötték össze az alvás fogalmával. Maga a fekvés is nagyon relatív dolog, ha vesszük, igaz van, Einsteinnek. Attól függ, honnan nézem a dolgot. Azt hiszem, Einstein irt olyan elképzelt lényekről, akik egy síkban élnek, hogy azoknak milyen furcsa lenne elgondolni a mi háromdimenziós életünket. Nahát akkor. Oldairól nézve az egész dolgot, a fekvést egész bátran lehet állásnak tekinteni, — szóval, ha akarom, azt is mondhatom, hogy én most nem fekszem, hanem vízszintesen állok egy helyben. De minek állok én egy helyben? Persze és a bökkenője a dolognak, erre Einstein nem gondolt. Hallatlan, nekem kell ilyenre rájönni! Még jó, hogy nem aludtam el, ezt megírni Einsteinnek.

Azt hiszem, a szekrény az oka minden bajnak. Ha például a szekrény nem ott állna, az ablak és az ajtó között... de hiszen nem is áll ottan! Mi ez? Na, ez nagyon furcsa, én most azt hittem, hogy itt van a szekrény, pedig a tulsó oldalon van. Micsoda szórakozottság! persze, a baloldalon fekszem és nem a jobbon, mintahogy hittem. Vagy talán nem vagyok magamnál? Dehogynem, hiszen éppen az a baj, hogy nem alszom, pedig kellene, mert korán kell felkelnem holnap. Várjunk csak, átfordulok a jobboldalra, így nem tudom magam tájékozni! Na, hol is hagytuk abba... Most nem tudom, hol hagytam abba, pedig valami döntő dologra gondoltam, rettenetes volna, ha elfelejteném, addig nem is tudok elaludni... pedig hogy örültem, hogy végre eszembejött! muszáj felidézni... nagyon fontos dolog volt, elhatározóan fontos volt, arra pontosan emlékszem... olyasvalami, amittől az egész jövőm függ... döntő megfontolás... a boldogságom függ tőle... valamire rájöttem, amit hiába kerestem eddig egész életemben, a megoldásra jöttem rá, ami végre meghozza a kívánt fordulatot... rettenetes! és elfelejtettem!... muszáj, hogy eszembejusson... jaj... minyárt megfulladok, ha nem jut eszembe... a jövő... a megoldás... a fordulat... ahá, igen, a fordulat! valami ilyen volt benne... hogy fordulni... megvan!... megfordulni az ágyban, a szekrény miatt!!

Ez volt az egész, a nagy döntő elhatározás? Na, ezért nem volt érdemes erőlködni. Tehát: forduljunk meg. De merre? jobbra, balra? Az a szekrénytől függ. Az ám, csak hogy a szekrény az előbb még itt volt — most meg a másik oldalon van. Persze, csak ha akarom. Ni, milyen furcsa ez. Most behunyom a szemem és önkényesen elhatározom,

hogy a szekrény, mint naprendszerem központja, a koordináta rendszer origója, mondjuk, erre van. Ebben az esetben az ablak arra van, én pedig... tyü, a kirelejszomat, hisz akkor én fordítva fekszem az ágyban!!... lábtól van a fejem!... vagy az egész ágy fordult meg?!... hihhi... ez nagyon furcsa, az ágyam meg van fordítva... az ajtó felé áll... most ebbe beleképezem magam... nini, már nem is tudom másképpen elképzelni, csak így... ejnye, de kellemetlen... vissza kell fordítani gyorsan... persze, csak képzeletben... de nem megy ám!!... Kár, hogy le-

eresztettem a rolót, ez az átkozott sötétség... jaj... nem bírom ki... fordítva áll az ágy... erőlködjünk kicsit... nem megy!... hé... sejtés!... megőrültem!!... gyilkosok!... a szekrény... segítség... a szekrény... hol a szekrény?!... tegyük fel, hogy itt... és az ablak... igen... ahá... fordul már... lassan, íbegve kezd az ágy visszafordulni eredeti helyzetébe... na, csak hogy... ez kemény dolog volt, egész beleizzadtam... Most talán el tudok aludni... ha közben nem jut eszembe valami más...
Karinthy Frigyes

Leszavazták a kormányt a törvényhozó bizottságban

A képviselők unják a költségvetési vitát

Beogradból jelentik: A parlament hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen erősen megcsappant érdeklődés mellett folytatták a költségvetés vitáját. Az egyetlen ellenzéki szónoknak: *Spahonak*, a muzulmánok vezérének felszólalását, mely az egész ülést kitöltötte, alig 8—10 képviselő hallgatta végig. Beszédében a muzulmánok vezére kifejtette, hogy a kormány pénzügyi politikája romlásba dönti a földművesosztályt, amely szerinte az adók terheinek nagy részét viseli. Bejelentette, hogy pártja a költségvetést nem szavazza meg. A parlament kedden tartja legközelebbi ülést, amelyen folytatni fogják a költségvetés vitáját.

Csökkentik a minisztériumok számát

A törvényhozó bizottság hétfői ülésén nagy meglepetés érte a kormányt. A bizottságnak abban a szekciójában, amely a központi igazgatásról szóló törvényt tárgyalta, az ellenzék heves vitát provokált a körül, hogy a minisztériumok számát csökkentés-e vagy sem. A kormány a 14 minisztérium fentartását javasolta, az ellenzék ezzel szemben — takarékosági szempontokból — *redukciót követelt*. A földmivessépart azt indítványozta, hogy a gazdasági jellegű minisztériumokat — és pedig a földművelésügyi, kereskedelmi és

erdő- és bányászati tárcákat — egyesítsék. A *Német Párt* nevében *Mózer dr.* szintén a minisztériumok számának csökkentését kívánta. A vita végén — mikor az elnök szavazásra tette föl a kérdést — az ellenzék 6 szavazattal 5 ellenében — elvetette a kormány javaslatát. *Trifkovic* törvényegységesítő miniszter, akit kínosan meglepett a szavazás eredménye, azt kívánta, hogy ezeket a döntőn a szekció, hogy milyen értelmű redukciót kíván. Az ellenzéki sikerhez hozzájárult a *Német Párt* is, amennyiben *Mózer dr.* szintén a kormányjavaslat ellen szavazott.

Az ellenzéki blokk vajudása

Miután *Spaho*, a muzulmánok vezére visszatért Beogradba, az ellenzéki blokk megalakítására irányuló tárgyalásokat hétfőn folytatták.

Spaho először *Koroseccel* tanácskozott, majd *Davidovic* Ljuba bevonásával tartottak megbeszéléseket. Hir szerint az ellenzéki blokk munkaprogramjáról folytattak eszmecsereket, még pedig — a beavatottak szerint — eredménnyel, mert *Davidovic* a tárgyalásokból igyekezett kikapcsolni minden olyan kérdést, amely a föderalista pártok programját érinti. A pártvezérek tanácskozásáról kiadtak egy szűkszavú közleményt, amely szerint a tárgyalásokat kedden folytatják.

Wilson a ravatalon

A világ minden részéből részvéttáviratok érkeznek Wilson özvegyéhez

Washingtoni jelentések szerint Woodrow Wilson volt köztársasági elnök halála — amelyet a »Bácsmegyei Napló« vasárnap reggel már jelentett — szombaton délelőtt 11 óra 15 perckor (amerikai időszámítás szerint) következett be.

Wilson négy év óta szenvedett véredényelmeszesedésben és jobb oldala szélhűdés következtében fél-évvél ezelőtt megbénult. Azóta állapota fokozatosan rosszabbodott, csütörtökön pedig annyira súlyossá vált, hogy orvosai előkészítették családja tagjait a katasztrófára. A beteg ereje szombaton reggel teljesen elgyengült, szíverése fokozatosan csökkent, negyedtizenkettőkor pedig kezelőorvosa, aki az utolsó napon állandóan mellette tartózkodott, megállapította a halált, amely nagy szenvedésekkel következett be. A kritikus napokban Wilson felesége, egyik leánya és *Grecon* admirális ápolta.

A halál híre percek alatt elterjedt Washingtonban, ahol a Fehér Házra, a kamara épületére, valamint a középületekre kitzítették a gyászlobogót. A déli órákban már az egész Unio területén értesültek Wilson haláláról, amelynek hírére minden

városban a gyász jeléül kitzítették a fekete zászlókat. Európának szikratáviró utján adtak hírt Amerika gyászáról és szombat estére csaknem minden városban értesültek az Egyesült-Államok és az egész világpolitika egyik legnagyobb faktórájának elhunytáról.

Coolidge, az Egyesült-Államok elnöke a legelső közt fejezte ki részvétét Wilson özvegyének. Vasárnap érkezett meg *Ramsay Macdonald* angol miniszterelnök szikratávirata, aki a maga és kormánya nevében közölte részvétnyilatkozatát az amerikai népnek és Wilson özvegyének. A táviratban méltatja a volt elnök érdemeit és rámutat arra a szerepre, amelyet Wilson az utolsó évtizedben a világpolitikában mint az igazság harcosa és a béke apostola betöltött. Részvétét fejezte ki a gyászoló családnak *Millerand* francia köztársasági elnök és *Poincaré* miniszterelnök is. Az Egyesült-Államok minden részéből és a többi államokból, minden világrészről a részvéttáviratok özöne érkezik állandóan a gyászoló családnak.

A haláltusa

A washingtoni hírekből, amelyek péntek óta jöttek Wilson állapotá-

ról, nem derül ki, hogy mi volt a betegsége. Egyetlen orvosi jelentés sem árulta el Wilson baját, csak a jelekből lehet következtetni, hogy agydaganat lépett fel. A halál bekövetkezése után az orvosok *érelmeszesedést* állapítottak meg a halál okául.

Pénteken délelőtt megállapították az orvosok, hogy a beteg éjszakája rendkívül nyugtalan volt és ereje szemlátomást fogy. Pénteken délben annyira elerőtlenedett, hogy már mozdulni sem tudott s csak mestersegesen lehetett táplálni. Hat óra 20 perckor este végleg megszűnt beszélni és 7 óra 30 perckor elvesztette eszméletét. Attól fogva a kezelő orvosok óránként várták a halál bekövetkezését.

Államköltségen temetik el Wilson

Coolidge elnök — mint egy washingtoni kábeltávirat jelenti — elrendelte, hogy *Wilson* államköltségen temessék el és temetésén a hadsereg és a flotta csapatai is adják meg neki a végső tisztességet. Az amerikai néphez az elnök szótartó intézett, amelyben Wilsonról a meleg részvét és magasztalás hangján emlékezik meg és a következőket mondja:

— Wilson fenkölt idealizmusával, amely sohasem szünt meg őt lelkesíteni, népünket a világháborúba vezette és törekvéseivel az emberiségnek szolgált olyan ékesszólással, amely az egész világ figyelmét felkeltette, az Egyesült-Államoknak pedig váratlanul új belolyást teremtett az emberiség sorsának intézésére.

Éves határátlépési igazolványt kapnak a kettős-birtokosok

Azok a földbirtokosok, akiknek birtokait az új határvonalak kettévágták, csak a legnagyobb nehézségek árán tudják két ország szélén elterülő birtokaikat megművelni. Minden határátlépés alkalmával határátlépési igazolványt kell szerezniük, amelyek azonban rendszerint csak negyvennyolc órai határátlépésre jogosították a tulajdonosait és úgy az eltávozáskor, mint a visszatérés alkalmával jelentkezni kellett a rendőrségen.

Ez a hosszadalmas eljárás súlyos károkat okozott. A kettős-birtokosok közül többen, hogy elkerüljék a sokáig tartó procedurát, inkább lemondtak határon túli földjeik megműveléséről. Dr. *Pletkoszics* Andrács főispán többször interventált a belügyminisztériumban, hogy a kettős-birtokosok határátlépési ügyét rendezzék és a hatósági eljárást egyszerűsítsék, hónapokig azonban semmi intézkedés nem történt.

A napokban végre ezt a függőben levő kérdést is elintézték. A beogradi vámigazgatóság hétfőn telefonon közölte a suboticiai vámhatósággal, hogy a kettős-birtokosok egy évre szóló határátlépési igazolványt kapnak, amelyet a vámhatóságok tartoznak kiállítani a kettős-birtokosok részére. A rendelet szerint minden kettős-birtokosnak, aki igényt tart az állandó határátlépési engedélyre, kérvényéhez erkölcsi bizonyítványt és birtokait igazoló telekkönyvi kivonatot kell mellékelnie. A határátlépések alkalmával nem kell vizumot fizetni.

A suboticiai vámhatóság a rendelet értelmében, amint megkapja a blankettákat, megkezdheti azok kiállítását és remélhető, hogy néhány hét múlva már akadálytalanul közlekedhetnek a kettős-birtokosok.

HIREK

•••

— Az új S. H. S. követ Budapestre érkezett. Budapestről jelentik Dr. Popovics Tihamér, az új budapesti S. H. S. követ megérkezett és átvette a követség ügyeinek vezetését.

— Seipel kancellár Bukarestben. Bécsből jelentik: Seipel Ignác dr. osztrák kancellár és Grünberger dr. pénzügyminiszter szombaton Bukarestbe utaztak.

— Helyreáll a diplomáciai viszony Törökország és Magyarország között. Konstantinápolyból jelentik: Törökország és Magyarország közti diplomáciai viszonyt rövidesen helyreállítják. A török kormány Jusuf pasát nevezte ki budapesti követévé.

— Venizelosz lemond az elnökségről. Venizelosz, a „Chicago Tribune” athéni jelentése szerint betegágyából arról értesítette a kormányt, hogy véglegesen lemond. A kormány bukásának reményében a köztársaságiak már arra készülődnek, hogy átveszik a kormányt és kikiáltják a köztársaságot.

— A magyar kormány tarifakedvezményeket biztosít a Fiuméba irányított áruk részére. Budapestről jelentik: Az olasz kormányval folytatott gazdasági tárgyalások eredményeképpen a M. A. V. hétfőn kiadott rendeletében 35 százalékos tarifakedvezményt biztosított a Fiuméba és Triesztbe feladott magyar árukra. Ez a kedvezmény kiterjed mindazokra az export-cikkekre, amelyeket Magyarország Fiumén és Trieszten át tud szállítani. Magyar közgazdasági körök véleménye szerint a tarifakedvezmény lényegesen fogja javítani Magyarország balkáni exportját.

— Egy régi magyar újságíró halála. A régi magyar újságíró gárda érdemes, nagyképzettségű és tiszteletreméltó tollú tagjának haláláról ad hirt egy temesvári gyászjelentés. Pogány Mihály, a Temesvári Hírlap felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa, az egykori vidéki lapkiadók szövetségének elnöke, negyvenhárom éves korában elhunyt. A magyar újságírók társadalmában Pogány Mihály nagy tekintélyt vívott ki magának ritka munkabíráásával és széleskörű tudásával. Egyike volt azoknak a zurnalisztáknak, akik a lázas napi munka muló szempontjait és zegegyeztetik hivatásuk igényeivel. Halála súlyos vesztesége az utódállamok magyar sajtójának, amelyet szeretettel, hittel és lelkesedéssel szolgált. A magyar újságírás gyászát a derék és hűséges kartarsnak kijáró megbecsülés mélyíti ki.

— D'Annunzio — gróf. Rómából jelentik: Viktor Emanuel olasz király Gabriele D'Annunziót, az ismert író, aki nagy szerepet játszott Fiume annexiója körül, turini gróffá nevezte ki.

— Hétezerhuszonhat választója van Szentának. Szentáról jelentik: A sentai városi jegyzői hivatal befejezte a választói névjegyzékek hivatalból való kiigazítását. Sentán eszerint nyolcezer választó van, akik közül 7026-ot vettek fel a választói listára.

— Nagyarányu munkás-kizárás a budapesti vasgyárakban. Budapestről jelentik: A Hofherr-Schranz és Clayton-Schuttleworth gépgyári művek kispesti telepén két munkást az elmúlt héten elbocsátottak, mivel sértő módon viselkedtek a munkavezetővel. Az elbocsátott munkások-

A kormány tárgyalásokat kezd Oroszország római képviselőjével

Az SHS királyság el fogja ismerni a szovjetkormányt

Zagrebból jelentik: A zagrebi lapok római értesülése szerint a beogradi kormány a közeljövőben tárgyalásokat fog kezdeni Krekingszkiel, Szovjetország római delegátusával a szovjetkormány a SHS királyság által való elismerése tárgyában. Az elismerés az első lépést fogja jelenteni a két állam összeköttetéseinek följuttatása felé, amit rövidesen a diplomáciai viszony helyreállítása és a kereskedelmi kapcsolatok mie-

lőbbi megteremtése fog nyomon követni.

Római jelentés szerint Görögország is tárgyalásokat kezdett Krekingszkiel a szovjetkormány elismeréséről.

Románia és Oroszország delegátusainak tárgyalásait, — amelyeket Lenin halála alkalmával félbeszakítottak — február 20-án fogják tovább folytatni. A tanácskozások helyét még nem állapították meg.

— Letartóztatások az Erzsébetvárosi Kör elleni merénylet ügyében. Budapestről jelentik: A rendőrség ujjában minden héten letartóztat néhány embert, akiket az Erzsébetvárosi Kör elleni merényletről hallgatnak ki s pár nap múlva rendszerint szabadonbocsátanak. Vasárnap délelőtt öt ebredőt állítottak elő a főkapitányságra ugyanezzel a vádlal terhelten. A gyanúsítottak nevét a rendőrség nem hozta nyilvánosságra.

— A rendőrség befejezte a nyomozást a péterváradai gyilkosság ügyében. Noviszadról jelentik: A péterváradai rendőrség hétfőn kihallgatta azt a kislányt, akit a meggyilkolt Volkonszki herceg felvitt a lakására. A kislány eladta, hogy a herceg nem bántotta, csak cukrot adott neki. Horváth András rendőr, aki meggyilkolta az orosz herceget, megváltoztatta vallomását és azt állítja, hogy tettét ittas állapotban követte el. A gyilkost a mitrovicai ügyészségre szállították.

— Eljegyzés. Krausz Juliskát (Sarajevo) eljegyezte Varga B. András Suboticán. (Minden külön értesítés helyett.)

— Gyógyfürdő épül Beeskereken. Beeskerek város elhatározta, hogy a mostani Planket nevű sétány helyén gyógyfürdőt létesít. Az erre vonatkozó pályázatot a napokban írják ki.

— Budapesti detektívek agyonlőtték egy szökött rabot. Budapestről jelentik: Kunz Miksa magánhivatalnokot, Holz Lajos bar-tulajdonos gyilkosát, aki néhány héttel ezelőtt a Markó-uccai fogházból megszökött, a detektívek üldözés közben Erzsébetfalván agyonlőtték.

— A szeparatisták rémuralma. Spageri jelentés szerint a szeparatisták egy kiutasított pfalzi polgárt az uccán agyonlőtték.

— Egy dobrovoljacot meggyilkolt a felesége és az anyósa. Beeskerekről jelentik: A Versectől 14 kilométernyire eső Potpornye községben vasárnap este Petrovics Péter 36 éves dobrovoljacot fejszecsapásokkal meggyilkolta a felesége és az anyósa. A dobrovoljac állandóan részesegeskedett, elitta az agrárreform által szerzett földjét is és legutóbb mint béres szolgált egy potpornyei földbirtokosnál. A családban ezért napirenden voltak a veszekedések és vasárnap este, amikor Petrovics ismét részegen tért haza, anyósa és felesége a kapuban várták és anyósa három, felesége pedig egy fejszecsapást mért rá. A gyilkos asszonyokat a csendőrség letartóztatta.

— Csecsemőhulla a csatornában. Noviszadról jelentik: Hétfőn délután Novisadon az egyik kanálisban 5-6 hónapos csecsemő holttestére akadtak. A csecsemő, amelynek derekára egy súlyos tégladarab volt kötözve, több napja heverhetett a csatornában. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Szabó Endre meghalt. Budapestről jelentik: Szabó Endre, a kiváló magyar költő és író, hétfőn délelőtt feltizenkét órakor meghalt a Szent István-kórházban, ahol hetek óta ápolták súlyos vérérdényelmeszesedésének következményei miatt. Az elhunyt költő 1849-ben született Nagytornyán. Egyéni hangulatai verseket, satirikus és humoros regényeket írt. Számos tanulmánya jelent meg orosz írókról, kiknek műveiből sokat fordított. Pár héttel ezelőtt fejezte be teljes Dosztojevicski fordítását, ami élete munkájának egyik legértékesebb teljesítménye.

— A becskerekeli villanytelep új bérője. Beeskerekről jelentik: A becskerekeli villanytelep felépítésére a hónapokkal ezelőtt megtartott árleltés alapján a Jugoszlóven Siemens Suckert cég kapott megbízást. A szerződést megkötötték és a cég már meg is kezdte az építkezést, amikor a megyei közgyűlés formahibák miatt megsemmisítette az árleltést. Hétfőn délelőtt egy szakemberekből álló bizottság újból foglalkozott a pályázatokkal és ismét a Jugoszlóven Siemens Suckert cég ajánlatát találta a legelőnyösebbnek s azt el is fogadta. Az ügyben a szerda délutánra összehívott rendkívüli városi közgyűlés fog dönteni.

— Halálos vasuti szerencsétlenség Kőbányán. Budapestről jelentik: Vasárnap reggel hét órakor a kőbányai teherpályaudvaron két tehervonat összeütközött. A teljes sebességgel haladó vonatok mozdonyai felrobantak, a vagonok pedig egymásra futottak és teljesen összeroncoltak. Az egyik mozdonyvezető sörnyethalt és négy vasutas súlyosan megsebesült. Az életben maradt mozdonyvezetőt, Macska Jánost letartóztatták, mert őt tartják felelősnek a szerencsétlenségért.

— Eljegyzés. Köller Erzsike és Judt István, Kula jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Elvesztett pénztárca. Noviszadról jelentik: Gradanarovic Jordán, a novisadi dohánymonopólium igazgatója vasárnap éjjel, amikor elhagyta az Amerikán Bar helyiségét, ahol végignézte az előadást, az uccán észrevette, hogy negyvennégyezer dinárt tartalmazó pénztárcája eltűnt. Feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

— Angliában föloldják a szekvesztrum alól a csehszlovák állampolgárok birtokait. Prágából jelentik, hogy a „Tribuna” jelentése szerint a hági döntőbírószág határozata alapján Angliában föloldják a szekvesztrum alól a csehszlovák állampolgárok birtokait.

— A tolvaj cseléd lány orgazdái Megirtuk, hogy a sentai rendőrség letartóztatta Mészáros Mariska cseléd lányt, aki a Keceli-féle vendéglőben nagyarányú lopásokat követett el. Kihallgatása során bevallotta, hogy egy év óta rendszeresen lopott bort, pálinkát és élelmiszert, amiket ismerőseinek adogatott el. Megnevezte az orgazdákat is, ifj. Fehér Márton, Fehér Mártonné és Böröcsök Lajosné személyében, akiket a rendőrség letartóztatta. A kihallgatások tovább folynak.

Hollandi bál. A »Szeretet« nőgyűlet február 20-án, tüdőbeteg gondozójának ientartása javára rendezti farsangi mulatságát az »Arany bárány« szaló téli-kertjében. Az estélyen a fiatal hölgyek hollandi népviseletben fognak megjelenni. Ez a viselet igen tetszetős előállítása egyszerű szövöketek igényel és rendkívüli könnyű. A rendező bizottság, amelynek élén dr. Szántó Gáborné él, a ruhákról számos mintarajzot szerzett be, melyek az elnöknőnél megtekinthetők. A hollandi viseletben való megjelenés nem kötelező. A rendezőség külön meghívót nem bocsát ki.

Egy berlini hipnotizőr megvakította médiumát. Berlinből jelentik: A berlini rendőrséget páratlanul álló eset foglalkoztatja, melynek szereplője B. nevű berlini fiatalember, a filozófia doktora, aki hipnotikus hatalmába kerítette egy berlini magasrangú katonatiszt huszonhárom éves fiát. A fiút hipnotikus erejével megvakította és fölétele büncselekményekre akarta fölhátrálni. A szerencsétlen áldozat két hónapig megvakítása után egy orvos társaságába került, aki maga is hipnotizőr és aki felfedezte, hogy a fiatalembert hipnotikus befolyás alatt áll és gonosztevőnek az áldozata. Az orvos segítségével a rendőrség letartóztatta B. doktort. Érdekes, hogy a bestiális hipnotizőr letartóztatása után szabadulni akarva gaztettegyellen tanulójától, azt a hipnotikus parancsot adta a távollevő médiumnak, hogy kövesse el öngyilkosságot. Az öngyilkosságot azonban idejekorán megakadályozták.

Felhívás. Alulírott, mint a Szeretetszolgálat Tüdőgondozó Intézetének vezetője felhívom Szubotica város humanusan gondolkodó közönségét, hogy hallékitalanná lett tüdőbetegeinknek egy bármilyen szerény ingyenes helyiséget rendelkezésükre, csak rövid pár hónapra bocsásson rendelkezésre s az ügy sürgősségére való tekintettel, kérem azt nálam pár nap alatt, Wilsonova u. 34. sz. a. bejelenteni. Dr. Kosztolányi Árpád orvos.

Megfagyott egy cigánygyerek. Bocskerekről jelentik, hogy Zsigics Dusán hét éves idjosi cigányfiút a Begaszentgyörgy és Törzsudvarnok közötti országúton halva találták. A vizsgálat megállapította, hogy a gyerek megfagyott.

A suboticei zsidó Nőegylet hangversenye. A suboticei zsidó Nőegylet és Népkönyha március 1-én — nem mint előzőleg jeleztük volt — február 22-én tartja nagyszabású hangversenyét. A jótékony célú hangverseny részletes programját a napokban hozza nyilvánosságra a vezetőség.

A budapesti Tanítóbank vezetői fogva maradnak. Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró pár nappal ezelőtt a Tanító Bank ügyéből kifolyólag elrendelte Vasek Ernő, Kiss Iván és Vadas Mihály Márton szabadlábrahelyezését, ellenben előzetes letartóztatásba helyezte Apsay Vlad Jánost és lovag Schissler Károlyt. Az ügyészség Vasekék szabadlábrahelyezése ellen felfolyamodást jelentett be a vádtanácshoz. A vádtanács hétfőn délután döntött a felfolyamodás ügyében. Végzésében egyedül Kiss Ivánt, a Tanító Bank igazgatósági tagját helyezte szabadlábra, viszont elrendelte Vasek, Apsay, Schissler és Vadas további fogvatartását. Vasekék a vádtanács határozata ellen az ítéletábrához folyamodtak fel.

A suboticei banktisztviselők táncestélye. A Jugoszláviai Banktisztviselők és Alkalmazottak Szövetségének suboticei fiókjá március elsőjén rendezti táncestélyét a Bárány szálló helyiségében. A táncestély a bál szezon egyik legszebb mulatságának ígérkezik. A táncestély tiszta jövedelmét a munkaképtelen és munkanélküli banktisztviselők alapja javára fogják fordítani. Az estélyen csak meghívottak vehetnek részt.

Butorok minden stílusban, csakis szolid kivitelben. Krausz Ede, Novisad.

A szentai agrárzajednica közgyűlése. Szentáról jelentik: A szentai agrárzajednica vasárnap közgyűlést tartott, amelyen Tatics Boskót választották meg elnöké. A közgyűlés elhatározta, hogy továbbra is körtart az agrárreform mellett és 200 új házat építtet a letelepedni szándékozó dobrovoljácok számára.

Álarcos bál az Ingenkenyer javára. Róna Árpád álarcos estélye iránt, amely február 10-ikén, vasárnap este lesz a Bárány-szállóban, igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert ez lesz a szezon első jelmezes bálja. Az estélyre névre szóló tiszteletjegyeket — melyek a belépésnél igazolásul szolgálnak — Róna Árpádnál lehet előigyezni a Városi Kávéházban. A mulatság tiszta jövedelmét Róna Árpád az Ingenkenyer javára fordítja.

Egy rossz tréfa következményei. Kikindáról jelentik: Hubert Lipót kikindai kereskedelmi utazó múlt év novemberében Suboticára utazott. Utközben utitársával beszélgetett és beszélgetés közben azt kérdezte a jelenlévőktől, hogy minek a rövidítése SHS? Amikor a kérdeztettek megmondták a három betű jelentését, tagadólag rázta a fejét és nagybősen elárulta, hogy a három betű azt jelenti: »Siess Horthy Siessa. Huberth kevésbé ötletes viccét meghallotta egy a kocsiában tartózkodó kikindai detektiv is, aki feljelentette Huberthet. A feljelentés folytán megindult az eljárás. A kikindai törvényszéken szombaton délelőtt tárgyalták Huberth Lipót büntetését, akit az ügyész az állam megsértésével vádolt. A vádlott a tárgyaláson beismerte, hogy használta az inkriminált kifejezést, de azzal védekezett, hogy a vicc közszéjjelen forog. Dr. Erős védő beszéde után a bíróság Huberthet felmentette a vád alól.

A szentai ipartestület közgyűlése. Szentáról jelentik: A szentai ipartestület február 17-én tartja tisztújító közgyűlést. Ugyanekkor tart közgyűlést a sentai kereskedelmi és iparvállalatok egyesülete is.

A suboticei zsidó Patronázs Egyesület folyó évi február 10-én, vasárnap délután fél 4 órakor a Bárány-szálló teli-kertjében változatos mulattató műsorral nagyszabású mesedélutánt rendez. Előadás után tánc lesz.

A noviszadi izraelita Nőegylet estélye. A noviszadi izraelita Nőegylet február 9-én jótékony célú hangversenyt rendez, amelyen közreműködik Thalesics Juró csellóművész is.

Uj üzlet Suboticán. A Meim Gyula világhírű export- és importcég fiókat nyitott Suboticán (Strossmayerova u. 11. sz.). Hálpiac, volt Seibold-vendéglő helyiségében), ahol a már ismert és közkedvelt cikkek kerülnek eladásra.

Ami Önnek kell, az — Elszállít! Ez az igazi háziszőr, mely megszünteti fájdalmakat! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

A szentai nyugdíjas egyesület közgyűlése. Szentáról jelentik: A sentai nyugdíjas egyesület február 10-én tartja közgyűlést, amelyen az egyesület anyagi ügyeit fogják tárgyalni.

Butorok, ebédők, hálók, uriszobák raktáron legolcsóbban Brauchlernál Subotica, Hálpiac.

Trieszti parafa-, linoleum- és gummi-szőnyegek gazdag választékban kaphatók Krausz Edénél, Novisad.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra u. 4. szám alatt, fél-emeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyzappanok, arcfehéritő- és szemlepedőstb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldik.

Szövött függönyök (roletták) ablakokhoz minden szélességben és hosszúságban Krausz Edénél Novisad.

SPORT

Külföldi futhalleredmények. Bécs: Ostmark-Rudolfshügel 7:2. Amateur-West 9:0, Wacker-Weissa 6:1. Prága: Viktoria Zsiskov-Admira (Bécs) 3:1 (3:1). A bécsi csapat nem volt komoly ellenfele a prágai együttesnek.

Gradjanski másodsor is legyőzte a B. S. K.-t. A Gradjanski vasárnapi reváns-mérkőzésen a B. S. K. csapatát ismét megverte. Ez alkalommal 6:2 (4:0) arányban győzött a jó formában levő zagrebi bajnokcsapat.

Ma tart ülést a szuboticei alszövetség. Az alszövetség a hétfőn estére kitűzött ülése elmaradt. A vezetőség kedd estére hívta össze az alszövetség igazgatóságát a Nemzeti szálló különtermében.

Az egy angol mérőföldes uszás új világrekordja. Sidneyből jelentik: Arne Borg (Svédország) 22 perc 34 mp.-re javította az 1609 m.-s uszás világrekordját, amelyet a kanadai Hodson tartott 23 perc 34.5 mp.-cel (1912 július).

TŐZSDE

Noviszadi terménytőzsde, február 4. Irányzat lanyha. Buza 343—342.50 dinár, ótengeri 260 dinár, március-áprilisi 260—261.50 dinár. Bab bacsikai fehér 680—685 dinár, szerémi tarka 545 dinár. Liszt 0-ás GG. 540—545 dinár, 6-os 333—335 dinár, 7-es 285 dinár. Árpa bánáti 165—170 dinár. Bükköny 206.25 dinár.

Beograd, február 4. Zárlat: Amsterdam 32.15, Bécs 0.1202, Brüsszel 358, Budapest 0.32, Bukarest 43.50, Genf 14.85, London 369.50, Róma 372.50, Newyork 85—84.45, Páris 399—397, Prága 247—246.75, Szaloniki 125, Szófia 62.50.

Zürich, február 4. Zárlat: Newyork 573.25, London 24.87, Páris 26.75, Milano 25.0750, Prága 16.625, Budapest 0.0200, Beograd 6.75, Bukarest 2.97, Szófia 4.15, Bécs 0.0081 háromnegyed.

Budapest, február 4. Értéktőzsde: Tartott nyitás után az árfolyamok kisebb ingadozásnak voltak kitéve, de nagyobb eltérések nem történtek. A zárlat felé a kurzusok némiképp megszűntek. Záróárfolyamok (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 94, Bosny. agrár 58, Földhitelb. 514, Hazai 245, Szlavon jelz. 45, Lloyd-bank 22.85, Cseh iparb. 19, Magyar Hitel 679, Jelzáloghitel 138, eLszámlató 110, Olasz-bank 29, Mercur 30, Osztrák Hitel 195, Keresk. bank 1525. Takarékpénztárak: Belvárosi 44, Egyes. iöv. 230, Ált. takarékpénztár 233, Mokiár 220, Pestii hazai 4440. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 7750, Foncté-re 355, Jég 230, Malmok: Back-malom 81, Borsod-moskolci 135, Concordia 51, I. bpesti gm. 127, Gizefia 61, Hungária 128, Királymalom 39. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1270, Borsodi 153, Szentlőrinci 128, Cement 105, Szászvári 472.5, Kohó 1050, Istvántéglá 50, Kőb. gőzt. 190, Drasche 360, Magnezit 3300, Aszfalt 48, Ált. kőszénb. 3110, Salgó 685, Ujlaki 245, Urkányi 940. Nyomdák: Athenaeum 268, Franklin 240, Globus 68, Kunossy 27, Pallas 69.5. Vasművek és gépgyárak: Coburg 48, Gró Csáky 24.5, Gazd. gép 170, Fegyver 1390, Frankl 145, Ganz Dan. 4325, Ganz vill. 2300, Hoffner 160, Láng 160, Lipták 16.25, Magyar acél 325, Rimamurányi 136, Rossemann 78, Schlick 99, Mérleg 31. Különte vállalatok: Ált. gázizzó 16.5, Ált. légszesz 950, Bárdi 15.5, Baróti 9, Bóni 90, Dantica 133, Diana 12, Dorogi 25.5, Délikenor 628, Czimmer 7, Egysz 55, Izzo 755, Horvát cukor 800, Gyapjamos 73, Papir 45, Részvényserf. 169, Temesi szesz 100, Fővárosi sör 33, Jura 170, Karton 93, Klein 10, Keleti 40, Klo-

ttid 117, Ligetszan. 27, Cukor 3910, Pámut 340, Gummi 295, Szalám 19, Interxim 31, Phöbus 44, Szikra 76, Szeg. kend. 90, Telefon 222, Tenessi sör 100, Unio színház 32. Falpari vállalatok: Marcuria 7.5, Gutmann 840, Hazai fa 160, Honi fa 12, Malomsoky 19.5, Ofa 580, Szlavónia 92, Nasci 2375, Viltória but. 9. Közlekedési vállalatok: Adria 870, Közúti 36, Délivasút 103, MFTR 443, Nova 145, Alkanyvasút 45, Tröszt 118.

Utóközse: Zárlat után egyes piacokon rendkívül meglétkült az üzlet. Különösen a nyomdapiacra, ahol az érdeklődés az összes nyomdai részvényekre kiterjedt. Az arbitrázs-papírok iránt kisebbfokú érdeklődés nyilvánult meg, amit a magyar korona bécsi értékelődésének tulajdonítanak. A bankpiacra is élénk volt a forgalom.

Mindazonáltal az irányzat barátságos volt és a kulisz értékein kívül az árfolyamok tartották magukat. A kulisz papírosában árnyalati gyengülés mutatkozott.

A prompt pénz háromnegyed százalék kinalták.

SILD JÓZSEF

férfi és női kalapipar
SUBOTICA

Csirke-piac

Mindennemű kalapokat fest, tisztít és átalakít a legujabb divat szerint.

PATRIA

szérumtermelő
intézet
Subotica
Telefon 80.

Szállít mindennemű
szérumot
és oltóanyagot.

Öntalan kórmegállapítás
és felvilágosítás.

Az idej táncslágerek:

Zsávnál nincs szebb tánc (La Java), Blues Fox, Sámson és Delilla Shimmy, Thutenkamen Tango, Opium Valse erotique Moravetz kiadás, mindenütt kapható.

FOLTMENTES, TISZTA

TÜKÖR

„ALBA”

tükörgyárban NOVISAD Kamenička ul. 15. szám.

„MARIOLA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTÉR.

Nyilatkozat.

Január 20 -diki b. lapjában »A cservenkai buza veszedelme.« Buzagyilkos élősövény» című levele, van szerencsém a következő megjegyzést tenni és ha t. szerkesztő ur is a közérdeket kívánja szolgálni, mint azt a t. cservenkai olvasó véli tenni levelével, úgy ezen soraimnak nagybecsű lapjában szintén helyet fog adni, ugyanis ezen élősövényem teljes és gyökerestül való kiirtása, egy egyedülálló szomszédrom rögeszméjévé vált és mivelhogy ez semmiképpen nem akar törvényes és jogos uton sikerülni, a nyilvánossághoz fordul valótlan és túlzott állításával, élősövényem ellen uszítva cservenkai gazdaközönséget, így teljesen egyedülállóan járt el a bíróságnál is. Nem felel meg a valóságnak, hogy én a gazdák felszólítására adtam utasítást a 7 drb kbl. 2 m. magas Berberis bokroknek gyökerestül való kiirtására, hanem 1922. évben igen nagymérvű fekete-rozsda lépett fel és ilyen ellepte buzakalászokat küldtem Németországba annak megállapítására hogy mi az, és mi az okozója, ennek eredménye az volt, hogy megállapították a fekete rozsdát és ígyidejűleg megnevezték bacilusát és ennek teled és terjesztő növényeit, köztük az én Berberis diszcserepém is, mire azonnal azoknak teljes kiirtását rendeltem el. Ami most már az élősövényt illeti, úgy tekintettel a németországi tudományos véleményre, mely kifejezetten és határozottan mondja, hogy ezt a fekete rozsdát egy csapásra kiirtani nem lehet, illetve annak okozóját, hanem még egy pár éven át is mutatkozni fog, ennek kiirtását nem tartom szükségesnek és ezért fellebezttem meg az elsőfokú bíróság ítéletét, amely sikerrel is járt és az élősövény kiirtásától felmentett és ezt az ítéletét a másodfokú bíróság alapos szakértői vizsgálat után hozta és nyugodtan hozhatta is, mivel a sөvényben minden található és legkisebb Berberis kihajtásokat, gyökerestül, és nem szőlőnyeső ollóval mint azt a cservenkai olvasójuk véli, kiszedtem és mindezek után nézetem szerint, teljesen nyugodtan várhatom a dolog további fejlődését és semmiképpen nem érthetek egyet a t. cservenkai olvasójukkal, hogy minden munka és mag kárbaveszett, hanem lesz Cservenkán még bő buzatermés is, ha a jó Isten is úgy akarja.

Kelt Crvenkán, 1924. január hó 22. napján.
Teljes tisztelettel:
Özv. Haip Dániel-né

Pályázati felhívás.

A Kereskedelmi és Iparbank Rt., Novisad két-emeletes lakóház építésére tervpályázatot hirdet, melyre vonatkozó részletes feltételek, építkezési program, és helyszínráiz érdeklődőknek az intézet igazgatóságánál rendelkezésre áll. A legjobbnak talált első három tervpályázat Din. 4000, Din. 2500 és Din. 1500-al díjazatik. A pályázatok 1924. február 25-ig adandók be.

Óvás!

Tudomásomra jutott, hogy cégem nevében egyes ügynökök, különösen Novisad és környékén, dombornyomdai, litografiai és üzletkönyv rendeléseket vállalnak, amit jó drágán megfizettettek maguknak és azokat nem hozzám, hanem olyan másodrendű cégeknek adják, akik azt nem képesek tökéletesen elkészíteni. A rendelő csak a számítáznál veszi észre, hogy drága pénzéért menny munkát kapott. Jóakarattal figyelmeztetek mindenkit, hogy csak az van jogosítva nevében munkát vállalni, akinek cégfelírásommal ellátott rendelő könyve vagy írásbeli meghatalmazása van — és így mindenki saját érdekében cselekszik, ha ennek felmutatását kéri az ügynök uraktól — vagy rendeléseit közvetlenül hozzám juttatja, Teljes tisztelettel

Tvornica Trgovačkih Knjiga i Karton Kutija
Litografija — Štamparija.
ERNESTA FIŠERA, SUBOTICA
Pašićeva ul. 9. — Telefon 62. 758

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyítja. Kapható:

Landauer Drogeria Subotica

400 kg.
TRAPISTA SAJT
olcsón, csakis nagyban
ELADÓ.
EMIL LAZIĆ
Djuvdjevo, Bačka.

Nagyban **WEISZ S. ÜVEGKERESKEDÉS**
SUBOTICA, ALEKSANDROVA ULICA 7. SZ.

Az összes raktáron lévő LUKSZUS-CHIKKEK, ami készlet tart, 10-20%-kal leszállított áron le lehet vásárolni, u. m.: ROSENTHAL, ÉTKEZŐ, KÁVES-, TEÁS-, MOCCA KÉSZLETEK, SZAMOVÁROK, CHINA EZÜST TÁRGYAK — STB.

Kicsinyben

FÉRFI SZABÁSZATI TANFOLYAM.

Az érdekelte feleket értesitem, hogy febr. 10-én kezdődő szabászi tanfolyamra jelentkezőket felveszek.

A tananyag husz különféle kabátból, 5 nadrágból, 5 mellényből és anatómiai magyarázattal áll. Jelentkezni lehet febr. 10-ig, ahol bővebb értesítéssel is szolgálom.

FUTÓ TAMÁS szabó mester
II. kör Milankova ul. 6. (A posta és Jugo-Bank közötti utcán haladva 5-ik sarok).

WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)

Táviratcim: KENDERIPAR
Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sental put
Alapítva: 1902
Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:
lópokrócot,
tűzoltó- és kerti
tömlőket, uj lisztes,
gabonás, gyapju-, toll-, komló-
és szalmazsákokat, matrac- és roletta-
szöveteket jutából és lenből, mindennemű
házi vásznat, színeget, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

**Superfosfát
műtrágyát**

megbízhatóan elsőrendű minőségben szállít

„ZORKA“

Első Jugoszláv Vegyipar R.-T.
SUBOTICA

Nagy termést csak Superfosfát használatával lehet elérni.

**Szanatóriumépítésre
Strandfürdőnek
Fatelepnek**

alkalmas, 8000 m² gyári telep (műhelyekkel beépítve 308 m²) bérbeadó esetleg eladó Vel.-Bečkerekben a helyvárosban. — A telepen ujjannan épült modern ház is van. — Cim: Bega hirdetőiroda, V. Bečkerek, főpóstával szemben. 787

226 **WEISZ JENŐ**
keféárugyára

Subotica, Lovćenst. 188.

AJÁNlja
KITÜNÖ MINŐSÉGÜ VERSENYEN KIVÜLI KEFE,
ECSET, SEPRÓ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

Adriai Biztosító Társulat

Alaptőke és tartalékok 320 millió líra.

Alapítási év 1828.

Vállal biztosítást minden ágazatban.

Főügynöksége Somborban:

Preradovits i Drug cégnél

(A nagy szerb templommal szemben)

Nem tévesztendő össze az 1921-ben alakult „ADRIJA” Általános Biztosító R. T.-gal.

NADMLINARA

koji je potpunom vješt finji i muškoj
meljavi tražimo. Či ponude sa prijepi-
sima svjedocaba i naznakom platevnih
zajtjeva molimo na

Koprivnički Paromlin D. D.
Koprivnica.

„MAJDAN“

Boška Vujića 21. Telefonszám 122.

Ajánl minden mennyiségben vagon-tételekben és kicsinyben: trbovljei különleges szenet. Kályhafűtésre karvini szenet és osztrai kokszota legolcsóbb napi áron.

Egy ügyes masamód

több évi praksis-sal bírónál 110 munkára nőikalap fizetbe Novisadon jó fizetéssel, azonnali belépésre felvételt. Bővebbet „Schmolka” hirdetőben Novisad, Futoski put 2. szám. Ugyanott egy tanuló-lány fizetéssel felvétetik. 785

Keresek perfekt

könyvelőt vagy könyvetőnőt

ki a német nyelvet tökéletesen bírja. Írásbeli ajánlatokat Schmolka hirdetőiroda Novisad, Futoski put 2. szám továbbít.

I-a tehér szlovéniai darabosmész

Portlandcement. Gipsz. 354
Mindennemű építési anyagot szállít

„SPONA“

építési anyagkereskedés Zagreb
Trenkova ul. 6. Telefon 11-27.

SCHÄFFER RÓZA

fűszer- és déligyümölcs kereskedése
VII., Pašićeva ulica 7. (Régi edénybolt)

Ajánlok elsőrendű csiraképes lenesét vetőmagul uradalmaik és viszonteladók részére 17 dinárért per kg., továbbá I-a szilvalekvárt és szilvát.
Lukováci lugkő 128 % nagyban és kicsinyben.
Keresek azonnali belépésre ügyes segédet.

Közö február 4-től hétfőig február 6-ig szerdáiig

Az örvény szélén

filmjáték 6 felvonásban. Főszereplők: Aud Eegde, Nissen, Alfens Frieland, Walter Jansen.

FOGLALKOZÁS

Fogtechnikust keresek, aki önállóan dolgozik számban, előnyös feltételek mellett, nagy községbe. Cim a kiadóban. 765

Szolgal állást keres 35 éves, nős, vidéki iparos, aki a háboru előtt hosszú évekig dolgozott Nyugat-Európában. Beszél magyarul, szerbül, németül, oroszul, franciául és oroszul. Olyan szolgál vagy hasonló állást keres, ahol a nyelvismeret szükség van. Leveletet Szolgal feligére a kiadóba kér. Külföldre is megy. 771

Nagy gyapjufonoda

2 Gránysel rendszer, 60 szálás a florifellep, 360 orsós Selfaktor, egy rolf és cémlázógép és egy 12 HP szivógázmotor azonnal eladó. — A fonoda üzemből látható. 641

RICHTER MIHALY APATIN

Lakatos, esztergályos, csiszoló, és hűtő-izmos felvétetnek Mária rézárugyárban. Jelentkezni Medianski utca vaskereskedésében, Subotica. 692

Gazdász, önálló, akinek több évi gyakorlata van intézvény művelt mezőgazdaságban és szőlőszetben, a gazdaság minden ágában jártas, kiművelt bizonyítványokkal állást keres. Ajánlatok Megbízható feligére keretnek a kiadóba. 769

Romlóoszlopok akácfából 7 m. hosszú

Szőlőkarók tölgyfából kaphatók

AGRÁRIA D. D.-nél SOMBOR 781

Júdiu, mit guten Zeugnis: sen, perfekt im Deutschen, wird zu sofortiger Eintritte nach Senta zu einem 6-jährigen Mädchen und 5-jährigem Buben gesucht. Offerte mit Photographie erbeten. Adresse in der Administration. 674

Elvállalok hengerrelátka- lást futányos árért és pon- tós kiszolgálás. — Ugyan- ott egy hengerrelátka- lógép eladó. Rakk Elek. Bačka-Topolca. 755

16 bizonyítványokkal ren- delkező zsidó nő kereset- tük, aki perlekt német, Sentára, azonnali belépés- sel, egy 6 éves kislány és 5 éves kislány mellé. Fényképes ajánlatok ké- retnek. Cim a kiadóban.

Üzleti könyvek

Levélpapírok

Névjegyek

minden kis mértékben legolcsóbban és nagy választékban kaphatók

Heumann Mór könyv-, papír- és író- szerkesztésében Subo- tica, Jelašićeva ulica 1.

Fiatallal bejáró felvétetile. Agria ulica 6. 727

Intelligens, 25-30 éves gazdaszonyt keresek, aki jól tőz és szereti a gyer- mekeket (7 éves fiu és 11 éves leányka), szerény háztartáshoz Beogradba. Ajánlatok lehetőleg fény- képpel a kiadóba keretnek. Az állás február 10-én be- tölthető. 763

Jegygyűrűk és menyasszonyi ajándékok legolcsóbban kaphatók

ADÁM ékszerésznél Subotica Rudics ulica 6. Tört aranyért a legolcsóbban fizetek. 6438

Somborban állami ireda- tiszti, szerb, magyar, német fordító, levelező, fo- lyékony gépi, dejtáni foglalkozást keres. Levele- ket kérem leadni Miadijev könyvkereskedésnél, Som- bor. 786

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ VELKI-BECSKEREK, a törvényeséki palota mellett. TELEFON SZÁM 229. 760

Fiatallal géplakatos- és ko- vács-segéd állást keres. Jäger, Bačka-Petrovosele

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din. Kérdésekkel a kiadóhoz válaszoljuk meg a legelőbb.

Papucos-segédet állan- dó munkára felvesz Mi- trók Mihály papucos Pábes, Földes-villa. 799

Kültő felvétetile, leány- előnyben részesül. Temu- navics-trafik. 802

Fiatallal munkáslányok szőnyegszövő ma- kára felvétetnek. Cim: Fortuna hirdető Skotus Viator 5.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 1 db alig használt, talpon álló Eiserinka ko- pozó. Hengermalom, Mali- Idjos. 567

Gazdatiszt, aki a földmi- ves- és teigazdasági-isk- lán végezte, nagy gazda- ságokba szerzett többévi gyakorlattal, áprilisi gaz- daságba állást keres. Je- lenleg is, egy nagygazda- ságban van alkalmazás- ban. Szives megkeresése- ket »Gazdasz» feligére a kiadóba kér. 793

Egy jókarban levő har- monium eladó. Svarz Pé- ter Martonóš, Bačka. 774

Eladó 8-as mazánjáró cséplőkészlet 5 HP benzín- motor, 6 lókas kukorica- morzsoló, Kovács Bal gé- pész, S. Kanjiža. 731

Homokfűtő, fűderes hűtő eladó Radoš kocsigyár- tónál, Cara Lazarević uli- ca (Fűtős-utca). 726

Árban, minőségben és használatban legjobbnak bizonyult CIPŐKRÉMEK

Depot: Prva Jugoslavenska Kemična Fabrikad, d. Novisad

ÁLLANDÓ KIÁLLITÁS

UJ IPARI! UJ IPARI!

BACHINSERF

EPKERETEZŐ

OLTÁROK, SZALONGARNITURÁK ES FARAGÁSOK ARANYOZÁSA.

Subotica, Bene Sudarevićeva ulica 34.

FÜZŐK legujabb szabásu halcsontos — halcsont nélküli gummi- val és be- bujósítók, melltartó, gyomorszerit

HASKÖTŐK orvosok által legujabban elia- mert és ajánlott szabás szerint készitők. Vidékre slusz- és csip- méret után.

VIRÁG LEONTIN Subotica, Kralj Aleksander ul. 11. szám. Nemzetivel szemben.

Próbálja meg utasítás szerint használni: megfázásnál, fejfá- jásnál, derékfájásnál, fogfájásnál, csuznál, rheumánál, kéz-, láb-, és inrészulásnál, ütődéseknél, zuzódásoknál, daganatok- nál, étvágytalanságnál, gyomorgöröcsöknél, hányingernél, has- menésnél és bámolni fog a gyors és biztos eredménnyel. Küldjön be levélben ajánlva 20 dinárt és ingyen bérmentve kap egy próbátveget.

Készíti: ZETA R. T. gyógyszer- és tápszergyár SOMBOR

február 4-től hetőtől- február 6-ig szerdáiig

Lifka

LENGYELVÉR

II-ik rész. Eschtruth Natália világhírű regénye után Főszereplők: Bojda Juci, Petróvic Szavatiszlav, Lóth Ila, Saecsi F.

12-16 HP szivógázmotor, luzatos és 43 csolós Ni- cholson-séplő teljes fel- szereléssel, elevátorral el- adó, esetleg különös. Su- livak, Usilek, Gaudulic 15

KÜLÖNFÉLE

SZÓDAVIZET legkisebb mennyiségben gyári áron szállit házhoz bárkinek. Johanna szik- vizgyár Subotica. Telefon 532 193

KISS ZÁLOGINTÉZET mindenféle értéktárgyakra kölcsönt nyújt. — Zá- logból visszamaradt 500 méter nagyon finom sző- vet férfi női raglánok- nak és felikabátóknak. Ci- pők, ruhák, télikabátok, szőrmék, női bunda, arany ékszer, ezüst ékszer, ócsón eladók. I. Rogov- čeva (Kímizsi) ulica 12.

Hatóságilag eng. nyilv. zálogintézet Subotica, Aleksandra 6. emelet. 9037

Szőnyegszövő telepnek alkalmas világos helyiséget keres Fortuna hirdető Skotus Viator 5.

Szallagfűrészgép, 65 cm vastagságig vág, 10.000 dinárért eladó. Sajak Ist- ván bogárnál, VIII. kör. 788

Jóforgalmu búszerezlet teljes berendezéssel, egy vendégfogóberendezés, bil- liárd jókarban, egy hosz- szu, fekete zongora, do- roshordó eladók. Cim: Béni Bela, Nemzeti-kör- ház. 891

Ha jó és olcsó KARPITOS munkát akar, fordulj Nagy Gyula karpitoshoz

Sokolka uticsában, aki a leg- szebb karpitos munkát, javi- tásolat és paplanokat készít

Eladó egy antikgyöngyház- betétes szalon gar- nitúra. — továbbá gyönyörű új ebédli, moket dívány, arékek és egy használt bór hábgar- nitúra. 8974

Éjjeli üzlet berendezés más vállalat miatt jutá- nyos áron március hó végével eladók. Nikits György, Džomboli. 748

Szénaprés eladó, teljesen jó karban, »Gólate, Hoff- herr és Samrantz-gyárt- mány. — Pality Rudoli Horgos, nagyvendéglő. 733

Magányos november ré- szére butorított szobu kiadó. Cim a kiadóban. 806

Gépészek és cséplőtulaj- donosok zsebkönyvtára is- mét megkezdett a Kuru könyvkiadóvállalathoz Su- boticában, ahol 20 dinárért megrendelhető. 796

Ismeri már a világhírű **SZENT GYÖRGY FLUIDOT?!!!** Mely sokkal jobb a sósborszesznél!